

ANALIZA FINANCIJSKIH POKAZATELJA LANCA HOTELA SOLARIS AMADRIA PARK

Zec, Mario

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:715301>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-12**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
STRUČNI STUDIJ UGOSTITELJSTVA

Mario Zec

**ANALIZA FINANCIJSKIH POKAZATELJA LANCA HOTELA
SOLARIS – AMADRIA PARK**

ZAVRŠNI RAD

Karlovac, 2021.

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
STRUČNI STUDIJ UGOSTITELJSTVA

Mario Zec

**ANALIZA FINANCIJSKIH POKAZATELJA LANCA HOTELA
SOLARIS – AMADRIA PARK**

ZAVRŠNI RAD

Mentor: Dr. sc. Nikolina Smajla, prof.v.š.

Broj indeksa studenta: 0618617104

Kolegij: Poslovne financije

Karlovac, 2021.

ZAHVALA

Ovim putem se zahvaljujem svim onim koji su mi pomogli tijekom studija i prilikom izrade ovog završnog rada.

Svakako bih se prvenstveno zahvalio svojoj mentorici dr. sc. Nikolina Smajla, prof. v.š. na prenesenom znanju tijekom studiranja, izdvojenom vremenu i savjetima u vezi sa završnim radom. Zahvalio bih se i na njenom brzom odgovoru, smjernicama i strpljenju. Zahvala i ostalim profesorima ovog usmjerenja na pomoći u nastavi, ljubaznosti, savjetima i razumijevanju.

Zahvaljujem i svojim kolegicama i kolegama koji su mi uvijek bili pravi oslonac do sada, a nadam se i ubuduće.

Posebna zahvalnost mojim roditeljima, bratu i sestri koji su me podržavali, ulili mi samopouzdanje i omogućili studij.

SAŽETAK

U završnom radu su na detaljan način predstavljeni temeljni financijski izvještaji. Temeljni financijski izvještaji nam pružaju uvid u poslovanje poduzeća te su glavni izvor informacija o poslovanju poduzeća. Temeljne financijske izvještaje čine: bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjenama kapitala (glavnice) te bilješke uz financijska izvješća.

Nakon toga, u radu je objašnjena analiza poduzeća putem financijskih pokazatelja. Financijski pokazatelji se formiraju i računaju upravo radi stvaranja podloge za donošenje određenih poslovnih odluka. Ovisi od toga koje se odluke u poduzeću žele donositi, naglašava se važnosti pojedinih pokazatelja. Kroz financijske pokazatelje vidljiva je efikasnost poslovanja poduzeća Solaris d.d. Financijske pokazatelje dijelimo na: pokazatelje likvidnosti, pokazatelje zaduženosti, pokazatelje aktivnosti, pokazatelje ekonomičnosti, pokazatelje profitabilnosti i pokazatelje investiranja.

Na kraju je na primjeru poduzeća Solaris d.d. napravljena analiza poduzeća kroz financijske pokazatelje u vremenu poslovanja od 2017. – 2019. godine. U analizi poduzeća Solaris d.d. korištena su konsolidirana financijska izvješća preuzeta sa Zagrebačke burze.

Ključne riječi: temeljni financijski izvještaji, financijski pokazatelji, konsolidirana financijska izvješća.

SUMMARY

In undergraduate thesis, it is presented elaborate methods of fundamental financial statements. Fundamental financial statements provide us insight into the business of the company and are the main source of business information of the company. The fundamental financial statements are made of: balance sheet, income statement, report on cash flow, statement of changes in equity and notes to the financial statements.

After that, the paper explains the analysis of the company through financial indicators. Financial indicators are formed and are calculated precisely, in order to create a basis for adoption of certain business decisions. It depends on what decisions are to be made in the company, emphasizes the importance of the individual indicators. Efficiency is visible through financial indicators of firm Solaris Plc. Financial indicators are divided into: liquidity indicators, indebtedness indicators, activity indicators, cost-effectiveness indicators, indicators profitability and investment indicators.

Finally, on the example of firm Solaris Plc, analysis was made of the firm through financial indicators over time of business from 2017 to 2019. In enterprise analysis Solaris Plc consolidated financial statements were used and taken over from the Zagreb Stock Exchange.

Keywords: basic financial statements, financial indicators, consolidated financial statements.

SADRŽAJ

ZAHVALA

SAŽETAK

SUMMARY

1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada.....	1
1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja	1
1.3. Struktura rada	2
2. TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI	3
2.1. Bilanca	5
2.2. Račun dobiti i gubitka.....	8
2.3. Izvještaj o novčanom toku.....	9
2.4. Izvještaj o promjenama kapitala (glavnice).....	11
2.5. Bilješke uz financijske izvještaje.....	12
3. ANALIZA FINANCIJSKIH POKAZATELJA	13
3.1. Pokazatelji likvidnosti	14
3.2. Pokazatelji zaduženosti.....	16
3.3. Pokazatelji aktivnosti.....	18
3.4. Pokazatelji ekonomičnosti	19
3.5. Pokazatelji profitabilnosti.....	20
3.6. Pokazatelji investiranja.....	22
4. OSNOVNI PODACI O PODUZEĆU SOLARIS D.D.	24
4.1. Opće informacije	24
4.2. Vlasnička struktura	25
5. ANALIZA FINANCIJSKIH POKAZATELJA PODUZEĆA SOLARIS D.D.	29
5.1. Analiza pokazatelja likvidnosti poduzeća Solaris d.d.	29
5.2. Analiza pokazatelja zaduženosti poduzeća Solaris d.d.....	31
5.3. Analiza pokazatelja aktivnosti poduzeća Solaris d.d.....	32
5.4. Analiza pokazatelja ekonomičnosti poduzeća Solaris d.d.	34
5.5. Analiza pokazatelja profitabilnosti poduzeća Solaris d.d.....	37
5.6. Analiza pokazatelja investiranja poduzeća Solaris d.d.....	38
6. ZAKLJUČAK	40
POPIS LITERATURE	42
POPIS ILUSTRACIJA.....	43

POPIS TABLICA.....	44
POPIS GRAFIKONA	45

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet ovog završnog rada je analiza temeljnih financijskih izvještaja. Upoznavanje s vrstama financijskih izvještaja te njihovim vrijednostima. Također predmet ovog rada je i analiza financijskih pokazatelja poduzeća Solaris d.d. kroz tri godine poslovanja.

Cilj ovog rada je na teoretski način objasniti financijske izvještaje te njihovu važnost u cjelokupnom poslovanju. Cilj je također na jasan način predstaviti poduzeće odnosno njegove financijske pokazatelje. U konačnici ih usporediti kroz tri godine poslovanja te donjeti vlastiti zaključak o uspješnosti poslovanja poduzeća Solaris d.d.

1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja

Prilikom izrade ovog završnog rada korišteni su različiti izvori podataka. Stručna literatura i internet izvori, također su korišteni i financijski izvještaji poduzeća Solaris d.d. preuzetih sa službenih stranica Zagrebačke burze.

U ovom završnom radu korištene su različite metode prikupljanja podataka. U početku rada korištena je dekriptivna metoda i metoda analize. To je metoda jednostavnog opisivanja predmeta i pojava koja je korištena i prilikom opisivanja činjenica. Dok je metoda analize metoda kojom raščlanjujemo složene pojmove i zaključke na jednostavnije. Korištena je induktivna metoda kojom će se na temelju pojedinačnih činjenica doći do zaključka o općem sudu. Deduktivna metoda kojom se iz općih sudova izvode posebni i pojedinačni zaključci. U ovom radu su još korištene metode kompilacije i komparacije. Metoda kompilacije je metoda kojom preuzimamo tuđe spoznaje, stavove i zaključke. Dok metodom komparacije uspoređujemo između dvije ili više stvari njihove sličnosti, zajednička obilježja ili međusobne različitosti.

1.3. Struktura rada

Ovaj završni rad sastoji se od 6 međusobno povezanih cjelina. Prva cjelina je uvod gdje su navedeni predmet i cilj istraživanja. Izvori podataka te metode koje su korištene prilikom izrade ovog završnog rada.

U drugom dijelu su opisani temeljni financijski izvještaji, njihova svrha i cilj te tko su korisnici financijskih izvještaja. Navedeno je tko ih je sve dužan sastavljati. Detaljno je opisan svaki od financijskih izvještaja.

U trećoj cjelini su navedene skupine pokazatelja analize financijskih izvještaja te su detaljno svaki za sebe opisani financijski pokazatelji.

Četvrti dio nam opisuje poduzeće Solaris d.d. Čime se poduzeće bavi, njegovu lokaciju tj. sjedište, vlasničku strukturu te registrirane djelatnosti koje poduzeće smije obavljati.

U petom dijelu se na temeljit način obrađuje poslovanje poduzeća Solaris d.d. kroz financijske pokazatelje od 2017. do 2019. godine. U tom dijelu su i izrađene tablice preko kojih se vidi na koji način smo došli do vrijednosti određenog pokazatelja u promatranom vremenu poslovanja poduzeća.

U zadnjem šestom dijelu izneseni su vlastiti zaključci o poslovanju poduzeća u promatranom vremenu te buduća predviđanja poslovanja.

2. TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

Temeljni financijski izvještaji prikazuju financijsku situaciju, uspješnost poslovanja poduzeća te sposobnost poduzeća da ostvaruje pozitivan novčani tok. Financijska izvješća su glavni izvor informacija o poslovanju poduzeća.

Cilj financijskog izvještavanja je informiranje zainteresiranih korisnika o financijskom položaju poduzeća i o uspješnosti poslovanja.¹

Poduzetnik, pravne i fizičke osobe su dužni temeljem Zakona o računovodstvu sastavljati financijske izvještaje u obliku, sadržaju i na način propisan ovim Zakonom i na temelju njega donesenim propisima. Mali i mikro poduzetnici dužni su sastavljati bilancu, račun dobiti i gubitka i bilješke uz financijske izvještaje. Srednji i veliki poduzetnici su dužni sastavljati sve temeljne financijske izvještaje.² Temeljne financijske izvještaje čine:³

1. Bilanca
2. Račun dobiti i gubitka
3. Izvještaj o novčanom toku
4. Izvještaj o promjenama kapitala (glavnice)
5. Bilješke uz financijske izvještaje

Svi ti izvještaji međusobno su povezani te upućuju jedni na druge. Neki statičkog karaktera (npr. bilanca) jer prikazuju situaciju u određenoj točki vremena, a drugi pokazuju promjene ekonomskih kategorija u određenom razdoblju te stoga imaju dinamični karakter (npr. račun dobiti i gubitka).⁴ Podrazumijeva se da su podaci financijskih izvještaja objektivni i realni. U poduzeću provodimo financijsku analizu ne samo zbog interne kontrole financijskog poslovanja već i radi boljeg razumijevanja zahtjeva dobavljača kapitala. Financijskom analizom možemo uspoređivati sadašnje vrijednosti poduzeća s prošlim i očekivanim budućim vrijednostima za isto poduzeće. Informacije dostupne putem financijskih izvještaja nam pomažu pri planiranju, odlučivanju i kontroli. Analizom financijskih pokazatelja prepoznajemo dobre osobine poduzeća koje bi mogli iskoristiti, ali možemo i prepoznati

¹ Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2020). Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb., str. 52

² Zakon o računovodstvu NN 120/16

³ Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2020). Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb., str. 52

⁴ Ibid., str. 52

slabosti poduzeća. Zaključno tome, analizom financijskih izvještaja dolazimo do informacija o poslovanju poduzeća na osnovi kojih donosimo odluke kojim bi osigurali i poboljšali financijsku stabilnost poduzeća.

Veliki i srednje veliki poduzetnici koji su registrirani kao dionička društva obavezni su jednom godišnje javno objaviti svoja financijska izvješća. U interne svrhe analiza financijskih izvješća koristi se: kao baza za prognozu budućih uvjeta poslovanja, planiranje budućeg poslovanja i kao instrument unutarnje revizije i kontrole poduzeća.

Najčešće skupine korisnika financijskih izvješća poduzeća su: ulagači (investitori), dioničari, kreditori, porezne vlasti, vjerovnici, financijski analitičari, brokeri, dobavljači, zaposlenici, lokalna zajednica...⁵

Ulagачi (investitori) su najčešći korisnici financijskih izvješća. Investitorima je potrebna informacija o poslovanju poduzeću kako bi znali procijeniti financijsku stabilnost poduzeća i potencijalna nova ulaganja u poduzeće.⁶

Dioničarima su važna financijska izvješća jer im daju informacije o kretanju cijena dionica, a također omogućuju procijeniti sposobnost društva da isplati dividendu.

Jedni od značajnih korisnika temeljnih financijskih izvještaja su kreditori s obzirom da su glavni izvor financiranja poduzeća.⁷ Kreditori provode analizu kako bi utvrdili da li je poduzeće sposobno vratiti kredit s pripadajućom kamatom. Kreditorima je važno da poduzeće održi svoju likvidnost.

Dobavljačima informacije omogućavaju da odrede hoće li iznosi koji im se duguju biti na vrijeme isplaćeni.

Korisnici financijskih izvješća kao što su lokalna zajednica, vlada, i zaposlenici zainteresirani su za podatke o broju zaposlenih, strukturi zaposlenika, mirovinska prava, mogućnost zapošljavanja, standarda sigurnosti na radu, briga o okolišu, podmirenje doprinosa i obveza poduzeća...⁸

⁵ Ibid., str. 52

⁶ Ibid., str. 52

⁷ Ibid., str. 52

⁸ Ibid., str. 52

2.1. Bilanca

Bilanca je financijski izvještaj koji sistematizirano prikazuje stanje imovine, obveza i kapitala u određenom vremenskom trenutku.⁹ Bilanca predstavlja osnovnu podlogu za analizu financijskog položaja, za utvrđivanje slabosti i nedostataka u poslovanju te za predviđanje budućeg poslovanja. Bilanca se sastoji od aktive i pasive.

Aktiva prikazuje imovinu kojom poduzeće raspolaže i upravlja, dok pasiva prikazuje izvor imovine. Osnovno obilježje bilance je bilančna ravnoteža. Aktiva mora biti jednaka pasivi. Imovina mora biti jednaka vlasničkom kapitalu i obvezama.¹⁰

Prema vremenskom kriteriju tj. prema vremenu u kojem se očekuje da će se neki oblik imovine pretvoriti u novac razlikujemo kratkotrajnu i dugotrajnu imovinu. Kratkotrajna imovina čini onaj dio ukupne imovine za koji se očekuje da će se pretvoriti u novac u vremenu kraćem od godine dana.¹¹

Osnovni elementi kratkotraje imovine su:¹²

- Zalihe (gotovi proizvodi, sirovine i materijali)
- Potraživanja (potraživanja od zaposlenih, potraživanja od države, potraživanja od kupaca)
- Financijska imovina (dani kratkoročni krediti, dionice u povezanim poduzećima, depozit i kaucije)
- Novac u banci i blagajni

Dugotrajna imovina je ona imovina za koju se ne očekuje da će se pretvoriti u novac u tako kratkom roku. Odnosno imovina koja će se pretvoriti u novac u nakon godinu dana.

Oblici dugotrajne imovine su:¹³

- Materijalna imovina (zgrade, oprema, postrojenja, zemljište)
- Nematerijalna imovina (patenti, licence, koncesije, ulaganje u softver)
- Financijska imovina (dani dugoročni krediti, dani zajmovi poduzetnicima, obveznice)

⁹ Ibid., str. 53

¹⁰ Ibid., str. 54

¹¹ Ibid., str. 56

¹² Ibid., str. 56

¹³ Ibid., str. 57

Dugotrajna potraživanja su potraživanja za prodaju proizvoda na kredit s rokom vraćanja dužim od 12 mjeseci.

U aktivu bilance još pripadaju i plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda. Plaćeni troškovi budućih razdoblja odnose se na troškove koji su plaćeni te se pojavljuju najčešće prilikom isplate značajnijih za namjenu od koje će poduzeće dobivati ekonomske koristi tijekom duljeg razdoblja. Nedospjela naplata prihoda odnosi se na prihode koji nisu mogli biti fakturirani, a na koje poduzeće ima utvrđeno pravo (pravo na državnu potporu, subvenciju).¹⁴

Izvore imovine prema vlasništvu dijelimo na vlastite izvore (kapital ili glavnica) i tuđe izvore (obveze). Kapital je vrijednost koju vlasnici ulože u poduzeće uvećane za sve vrijednosti koje su stvorene tijekom poslovanja i koje su zadržane u poduzeću. Na povećanje kapitala utječu dodatna ulaganja vlasnika i zadržani dobiti, a smanjuje ga raspodjela vlasnicima te gubici u poslovanju.¹⁵

Kapital i rezerve dijelimo na:¹⁶

- Upisani kapital - Pokazuje koliko su dioničari uplatili za dionice u dioničkom društvu. Vrijednost upisanog kapitala se može povećavati.
- Kapitalne rezerve - Kapitalne rezerve su dio kapitala kojeg društvo ostvaruje realizacijom dionica.
- Revalorizacijska rezerva - Revalorizacijske rezerve su dio kapitala koje nastaju ponovnom procjenom imovine iznad troškova nabave. Nastaju kada poduzetnik poveća vrijednost dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine.
- Rezerve
- Zadržana dobit ili preneseni gubitak - Zadržana dobit nam pokazuje dobitak ostvaren u prethodnom obračunskom razdoblju, a preneseni gubitak nam ukazuje na vrijednost ostvarenu u prethodnom obračunskom razdoblju koja nije nadoknađena iz ostvarenog dobitka.
- Dobitak ili gubitak tekuće godine - Prikazuje informaciju o visini dobitka ili gubitka koja je ostvarena u određenom obračunskom razdoblju u poduzeću.

¹⁴ Ibid., str. 58

¹⁵ Ibid., str. 58

¹⁶ Ibid., str. 59

Prema roku dospijeća razlikujemo:¹⁷

- Kratkoročne obveze
- Dugoročne obveze

Kratkoročne obveze su obveze koje je potrebno podmiriti u što kraćem roku tj. roku koji je kraći od godine dana. Tu spadaju obveze prema dobavljačima (za nabavljeni materijal, robu), obveze za izvršene nam usluge, obveze prema radnicima za isplatu plaća, primljeni kratkoročni krediti,...¹⁸

Dugoročne obveze su sve obveze koje dolaze na naplatu u roku duljem od godine dana. Najčešće su to obveze za primljene dugoročne kredite od banaka ili obveze prema dobavljačima.¹⁹U pasivu bilance spadaju još i dugoročna rezerviranja, odgođeno plaćanje troškova i prihodi budućeg razdoblja.

Tablica 1. Shema bilance

AKTIVA	PASIVA
A. Potraživanja za upisani, a neuplaćeni kapital	A. Kapital i rezerve
B. Dugotrajna imovina	I. Upisani kapital
I. Nematerijalna imovina	II. Kapitalne rezerve
II. Materijalna imovina	III. Revalorizacijska rezerva
III. Financijska imovina	IV. Rezerve
IV. Potraživanja	V. Zadržani dobitak ili preneseni gubitak
C. Kratkotrajna imovina	VI. Dobitak ili gubitak tekuće godine
I. Zalihe	B. Dugoročna rezerviranja
II. Potraživanja	C. Dugoročne obveze
III. Financijska imovina	D. Kratkoročne obveze
IV. Novac u banci i blagajni	E. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja
D. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	
E. Gubitak iznad visine kapitala	
F. UKUPNA AKTIVA	F. UKUPNA PASIVA
G. Izvanbilančni zapisi	G. Izvanbilančni zapisi

Izvor: Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2020). Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb., str. 59

¹⁷ Ibid., str. 59

¹⁸ Ibid., str. 59

¹⁹ Ibid., str. 59

2.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka je financijski izvještaj koji prikazuje koliko je prihoda, rashoda i financijskog rezultata u određenom vremenskom trenutku.²⁰ Prikazuje kolika je ostvarena dobit ili gubitak. Ako je poduzeće ostvarilo više od onog što je uložilo tada govorimo o pozitivnom financijskom rezultatu, a ako poduzeće mora uložiti više od onog što dobije tada govorimo o poslovanju s gubitkom. Financijski rezultat utvrđuje se na kraju obračunskog razdoblja. Od ostvarene bruto dobiti oduzima se porez koji pripada državi dok ostatak predstavlja neto dobit poduzeća.

Prihodi nastaju kao posljedica povećanja imovine ili smanjenja obveza poduzeća.²¹ Vrste prihoda koje razlikujemo su: redovni i izvanredni. U redovne prihode spadaju poslovni i financijski prihodi. Izvanredne prihode čine: prihodi od prodaje dugotrajne imovine, sirovina i materijala,... Redovni prihodi su prihodi koji nastaju prodajom proizvoda, prodajom trgovačke robe ili pružanjem usluga. Poslovni prihodi ostvaruju se prodajnoj vrijednosti realiziranih proizvoda, najznačajniji dio u strukturi prihoda. Tu spadaju prihodi od subvencija i slični prihodi koji nastaju kao posljedica određenih okolnosti u redovitom poslovanju društva.²² Financijski prihodi su oblik prihoda koji nastaju ulaganjem novca u dionice, dividende ili jednostavno stjecajem prava na naknadu od kamate. Izvanredni prihodi se ne pojavljuju često i teško ih je predvidjeti. Tu spadaju prihodi od prodaje dugotrajne imovine, otpisa obveza, inventurnih viškova.

Rashodi nastaju kao posljedica smanjenja imovine. Kao i kod prihoda rashode dijelimo na: redovne (poslovni, financijski), izvanredne. Redovni rashodi uključuju vrijednosti utrošaka (materijali, sirovine, ljudski rad) prijeko potrebni za stvaranje proizvoda. Poslovni rashodi čine ih troškovi sadržani u prodanim proizvodima, nabavna vrijednosti prodane robe, amortizacija dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine...²³ Financijski rashodi su najčešće kamate koje poduzeće mora dati za kredite, negativne tečajne razlike, zatezne kamate. U izvanredne rashode ubrajamo razne oblike šteta, kazni, otuđenja imovine itd.

Posljedica je smanjenje vrijednosti imovine i povećanje obveza.²⁴ Porez na dobit utvrđuje koliku vrijednost poreza poduzeće mora platiti sukladno Zakonu o porezu na dobit.²⁵ Stopa

²⁰ Vidučić, Lj., Pepur S., Šimić Šarić M., (2018). Financijski menadžment, RRIF Zagreb, Zagreb., str. 427

²¹ Ibid., str. 427

²² Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2020). Analiza financijskih izvještaja, Masmmedia, Zagreb., str. 71

²³ Ibid., str. 72

²⁴ Ibid., str. 72

poreza na dobitak iznosi 10% ili 18% ovisno o visini ostvarenih prihoda. Ostvarena dobit nakon oporezivanja tj. neto dobit pripada poduzeću i ono samo odlučuje o njenoj raspodjeli. U pravilu se dijeli na tri dijela: na rezerve, na dio koji pripada vlasnicima poduzeća i na dio koji ostaje u poduzeću odnosno na zadržanu dobit.²⁶

Tablica 2. Račun dobiti i gubitka

RAČUN DOBITI I GUBITKA	
Poslovni prihodi	
Prihodi od prodaje u zemlji	
Prihodi od prodaje u inozemstvu	
Ostali poslovni prihodi	
Financijski prihodi	
Prihodi od kamate	
Pozitivne tečajne razlike	
Izvanredni prihodi	
UKUPNI PRIHODI	
Poslovni rashodi	
Materijalni troškovi i troškovi prodane robe	
Troškovi osoblja	
Amortizacija	
Ostali troškovi	
Financijski rashodi	
Rashodi od kamata	
Negativne tečajne razlike	
Izvanredni rashodi	
UKUPNI RASHODI	
DOBIT/GUBITAK prije poreza	
Porez 18%	
NETO DOBIT/GUBITAK	

Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2020). Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb., str. 73

²⁵ Ibid., str. 73

²⁶ Ibid., str. 73

2.3. Izvještaj o novčanom toku

Izvještaj o novčanom toku daje informaciju o izvorima i upotrebi gotovine tijekom izvještajnog razdoblja, ali predstavlja i bazu za planiranje budućih gotovinskih tijekova i potreba za financiranjem.²⁷ Pruža podatke o primicima i izdacima novca te njihovoj razlici. Izvještaj o novčanom toku služi za prijenos informacija menadžerima, investitorima, ali i kreditorima o priljevima i odljevima novca tijekom jednog obračunskog razdoblja. Izvještaj o novčanom toku temelji se na novcu i novčanim ekvivalentima.

Novac obuhvaća novac u blagajni i na računima u banci, a novčani ekvivalenti su kratkotrajna, visokolikvidna ulaganja koja se vrlo brzo mogu pretvoriti u novac.²⁸

Novčane tokove dijelimo na:²⁹

- Poslovne aktivnosti
- Investicijske aktivnosti
- Financijske aktivnosti

Poslovne aktivnosti su aktivnosti koje stvaraju prihod poduzeću. Imaju najznačajniji utjecaj na financijski rezultat poduzeća. Pomažu u predviđanju može li poduzeće podnijeti dodatne troškove. Primjeri novčanih primitaka i izdataka iz poslovnih aktivnosti: novčani primici na osnovi prodane robe ili pružanje usluge, primici od provizija, primici od osiguravajućeg društva, izdaci dobavljačima za isporučenu robu ili uslugu, izdaci za zaposlene.³⁰

Investicijske aktivnosti obuhvaćaju primitke i izdatke koji su vezane uz stjecanje i otuđivanje dugotrajne imovine. Tu spadaju: novčani primici od povrata danih kredita, novčani primici od prodaje dionica drugih, novčani izdaci na osnovi kredita danih drugima, novčani izdaci za nabavu nekretnina.³¹

Financijske aktivnosti obuhvaća primitke i izdatke vezane uz financiranje poslovanja. Obuhvaća promjene u strukturi obveza i kapitala. Primjeri financijskih aktivnosti su: novčani

²⁷ Vidučić, Lj., Pepur S., Šimić Šarić M., (2018). Financijski menadžment, RRIF Zagreb, Zagreb., str. 430

²⁸ Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2020). Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb., str. 83

²⁹ Ibid., str. 83

³⁰ Ibid., str. 83

³¹ Ibid., str. 83

primici od emisije dionica, novčani primici od primljenih kredita, novčani izdaci za dividende, kamate.³²

Izveštaj o novčanom toku može biti sastavljen na osnovi direktne i indirektne metode. Direktna metoda objavljuju se ukupni primici i ukupni izdaci novca po osnovnim aktivnostima (poslovnim, investicijskim, financijskim). Indirektne metoda prikazuju usklađivanje neto dobiti ili gubitka za nenovčane prihode.³³

Direktna metoda daje podatke za širi krug korisnika te je razumljivija metoda od indirektne. Većina poduzeća koristi se direktnom metodom.

2.4. Izveštaj o promjenama kapitala (glavnice)

Izveštaj o promjenama kapitala treba pokazati promjene između dva obračunska razdoblja. U ovom izvještaju moramo iskazati dobit ili gubitak razdoblja, dodatna ulaganja vlasnika i visina izglasanih dividendi, iznos zadržane dobiti (ili gubitka) na početku i na kraju razdoblja te promjene unutar tog razdoblja.³⁴ Izveštaj o promjenama glavnice povezan je s bilancom i računom dobiti i gubitka.³⁵

Kapital poduzeća sastoji se od uloženog kapitala i zarađenog kapitala. Ukupni kapital raščlanjen je na:³⁶

- Upisani kapital
- Premije na emitirane dionice
- Revalorizacijska rezerva
- Rezerve (zakonske rezerve, rezerve za vlastite dionice, statuarne rezerve, ostale rezerve)
- Zadržana dobit ili preneseni gubitak
- Dobit ili gubitak tekuće godine

³² Ibid., str. 83

³³ Ibid., str., 85

³⁴ Ibid., str. 87

³⁵ Ibid., str. 87

³⁶ Ibid., str. 87

Izvještaj o promjenama kapitala služi prikazati promjene na računu kapitala koje proizlaze iz zadržane dobiti. Iznos zadržane dobiti povećava se sa stvaranjem dobiti. U ovom izvješću važno je da informacije budu jasne i dostupne korisnicima. Održavajući interese ulagača, vlasnika i samog poduzeća.

2.5. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje sadrže dodatne i dopunske informacije koje nisu prezentirane u bilanci, računu dobiti i gubitka, izvještaju o novčanom tijeku i izvještaju o promjenama kapitala. One dodatno pojašnjavaju strukturu, vrijednost i obilježja nekih pozicija u tim izvještajima. U bilješkama je detaljno prikazano kako je došlo do određenih stavki U bilješkama možemo prikazati pregled obaveza s rokom dospijea duljim od pet godina, prosječan broj zaposlenih,...³⁷

Bilješke uz financijske izvještaje sastoje se od 3 dijela:³⁸

1. Osnovni podaci o društvu (puni naziv društva, adresa, djelatnost, ime odgovorne osobe)
2. Značajne računovodstvene politike (metode, načela, postupci koji su korišteni u sastavljanju i objavljivanju financijskih izvještaja)
3. Pojašnjenje pojedinih financijskih izvještaja (detaljno razrađene tablice i grafikoni)

Korisnici financijskih izvještaja mogu biti interni i eksterni. Interni korisnici su razne razine menadžmenta, dok su eksterni korisnici sadašnji i potencijalni kreditori te državne institucije.³⁹ Izvještaji za interne korisnike moraju biti detaljni, analitički, odnose se najčešće na neki segment poslovanja poduzeća te se sastoje od svakodnevnog ili periodičnog. Izvještaji za eksterne korisnike su propisani zakonom, sadrže samo stvarne podatke i usmjereni su na cjelokupno poslovanje poduzeća.

³⁷ Ibid., str. 89

³⁸ Ibid., str. 89

³⁹ Ibid., str. 90

3. ANALIZA FINANCIJSKIH POKAZATELJA

Analiza putem pokazatelja je jedna od najčešće korištenih analiza financijskih izvješća. Ova analiza se vrši preko niza financijskih pokazatelja. Financijske pokazatelje možemo podijeliti na dvije skupine. Jedna skupina financijskih pokazatelja razmatra poslovanje poduzeća unutar određenog vremenskog razdoblja, najčešće do jedne godine, temelji se na podacima iz izvještaja o dobiti (računa dobiti i gubitka). Druga se skupina financijskih pokazatelja odnosi na točno određeni trenutak koji se poklapa s trenutkom sastavljanja bilance i govori o financijskom položaju poduzeća u tom trenutku.⁴⁰

Pokazatelji se formiraju i računaju upravo radi stvaranja podloge za donošenje određenih poslovnih odluka. Ovisi od toga koje se odluke žele donositi, naglašava se važnosti pojedinih pokazatelja.

Skupine pokazatelja analize financijskih izvještaja:⁴¹

- Pokazatelji likvidnosti
- Pokazatelji zaduženosti
- Pokazatelji aktivnosti
- Pokazatelji ekonomičnosti
- Pokazatelji profitabilnosti
- Pokazatelji investiranja

Osnovni kriteriji uspješnog poslovanja su kriterij sigurnosti (likvidnosti, financijska stabilnosti i zaduženost) i kriterij uspješnosti (profitabilnosti tj. rentabilnost).⁴² Pokazatelje likvidnosti i zaduženosti smatramo pokazateljima sigurnosti poslovanja, koji opisuju financijski položaj poduzeća.⁴³ Pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja pripadaju pokazateljima uspješnosti (efikasnosti) poslovanja, dok se pokazatelji aktivnosti mogu smatrati i pokazateljima sigurnosti i pokazateljima uspješnosti.⁴⁴

⁴⁰ Ibid., str., 243

⁴¹ Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2020). Analiza financijskih izvještaja, Masmmedia, Zagreb., str. 246

⁴² Ibid., str. 246

⁴³ Ibid., str. 246

⁴⁴ Ibid., str. 246

3.1. Pokazatelji likvidnosti

Likvidnost je sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne financijske obveze.⁴⁵ Likvidnost je svojstvo imovine ili njezinih pojedinih dijelova da se mogu pretvoriti u gotovinu dostatnu za plaćanje nastalih obveza poduzeća. Svako poduzeće teži očuvanju likvidnosti odnosno sposobnosti da pravovremeno podmiruju svoje obveze. Pokazatelji likvidnosti uspoređuju kratkoročne obveze sa kratkoročnim izvorima podmirivanja tih obveza poduzeća nastojeći očuvati likvidnost. Od iznimne važnosti su financijskim menadžerima koji donose odluke vezane za podmirivanje obveza prema dobavljačima, kreditorima te državi, ali su također značajni i samim kreditorima i dobavljačima.

Tablica 3. Pokazatelji likvidnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
koeficijent trenutne likvidnosti	novac	kratkoročne obveze
koeficijent ubrzane likvidnosti	novac + potraživanja	kratkoročne obveze
koeficijent tekuće likvidnosti	kratkotrajna imovina	kratkoročne obveze
koeficijent financijske stabilnosti	dugotrajna imovina	kapital + dugoročne obveze

Izvor: Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2020). Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb., str. 248

Koeficijent trenutne likvidnosti predstavlja sposobnost poduzeća za trenutačnim podmirenjem obveza. Predstavlja omjer novca i kratkoročnih obveza. Poželjno je da ovaj pokazatelj bude 0,1 ili veći od 0,1 jer ako je manji poduzeće može ostati bez novčanih sredstava kojim bi podmirili kratkoročne obveze.

Koeficijent ubrzane likvidnosti izračunavamo tako da zbroj novca i potraživanja podijelimo s kratkoročnim obvezama. Poželjno je da vrijednosti koeficijenta ubrzane likvidnosti bude 1 ili veća od 1. To bi značilo da poduzeće koje želi održati likvidnost mora imati zbroj iznosa novca i potraživanja veći od vrijednosti kratkoročnih obveza. Ovaj pokazatelj je precizniji i daje bolju mjeru likvidnosti od koeficijenta trenutne likvidnost, jer u omjer osim novca stavlja i kratkotrajna potraživanja.

⁴⁵ Ibid., str. 248

Koeficijent tekuće likvidnosti je najznačajniji pokazatelj likvidnosti. Obuhvaća odnos između cjelokupne kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza. Poželjno je da vrijednosti koeficijenta tekuće likvidnosti bude veći od 2. Drugačije rečeno ako poduzeće želi održavati tekuću likvidnost na normalnoj razini i izbjeći situaciju nepravodobnog plaćanja obveza, na raspolaganju mora imati minimalno dvostruko više kratkotrajne imovine nego što ima kratkoročnih obveza. Prema tome, da bi se održala normalna likvidnost poduzeća, dio kratkotrajne imovine mora biti financiran iz dugoročnih izvora.⁴⁶

Koeficijent financijske stabilnosti predstavlja omjer dugotrajne imovine i kapitala uvećanog za dugoročne obveze. Vrijednost pokazatelja bi trebala biti manja od 1 zbog toga što se dio kratkotrajne imovine mora financirati iz dugoročnih izvora. Ako je vrijednost pokazatelja veća od 1 to nam ukazuje na smanjenu likvidnosti poduzeća te da poduzeće iz svojih kratkoročnih izvora, financira dio svoje dugotrajne imovine, odnosno dolazi do deficita radnog kapitala.⁴⁷

⁴⁶ Ibid., str. 249

⁴⁷ Ibid., str. 250

3.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti pokazuje način na koji se poduzeće financira te ih koristimo za procjenu financijskog rizika tvrtke. Pokazatelji zaduženosti pokazuju koliki su udio sredstava u poduzeću osigurali kreditori. Daju informacije kontrolira li društvo svoje dugove što je važno za vjerovnike, ali i dioničare. Pokazatelji zaduženosti pokazuju odnos unutar same pasive. Poduzeća sa visokim stupnjem zaduženosti gube financijsku stabilnost te mogu imati probleme pri pronalaženju novih investitora i kreditora, a mogu se suočiti i s potencijalnim bankrotom.

Tablica 4. Pokazatelji zaduženosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
koeficijent zaduženosti	ukupne obveze	ukupna imovina
koeficijent vlastitog financiranja	glavnica	ukupna imovina
koeficijent financiranja	ukupne obveze	glavnica
pokriće troškova kamata	dobit prije poreza i kamata	kamate
faktor zaduženosti	ukupne obveze	zadržana dobit + amortizacija
stupanj pokrića I	glavnica	dugotrajna imovina
stupanj pokrića II	glavnica + dugoročne obveze	dugotrajna imovina

Izvor: Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2020). Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb., str. 251

Koeficijent zaduženosti pokazuje u kojoj je mjeri poduzeće zaduženo odnosno koliki je dio imovine poduzeća nabavljen zaduživanjem. Koeficijent se dobije kao odnos ukupnih obveza i ukupne imovine. Vrijednost koeficijenta zaduženosti trebala bi biti 0,5 i manja. Što je koeficijent veći poduzeće je zaduženije.

Koeficijent vlastitog financiranja dobivamo na temelju podataka iz bilance koji pokazuju koliki dio imovine poduzeća je financiran iz vlastitog kapitala.⁴⁸ Poželjno da je vrijednost ovog pokazatelja bude iznad 0,5.

Koeficijent financiranja je odnos ukupnih obveza i kapitala. Pokazuje odnos financiranja iz tuđih izvora i iz vlastitih izvora.⁴⁹ Poduzeće se ne bi trebalo zaduživati iznad 50% vrijednosti kapitala. Veća vrijednost od 50% ukazuje na moguće poteškoće pri vraćanju posuđenih sredstava te na plaćanje kamata.

⁴⁸ Ibid., str. 250

⁴⁹ Horvat Jurjec K. (2011): Analiza financijskih izvještaja pomoću financijskih pokazatelja, RRif, str. 22

Pokriće troškova kamata izračunava se odnosom dobitka prije poreza i kamata pri čemu se promatra koliko puta su kamate pokrivene ostvarenim iznosom bruto dobiti. Ako je to pokriće veće, zaduženost je manja i obrnuto. Pokazatelj govori da li je ostvareni bruto dobitak dovoljan za podmirenje kamata. Računa se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka (izvještaja o dobiti).

Faktor zaduženosti pokazuje koliko je godina potrebno da se iz ostvarene zadržane dobiti uvećane za amortizaciju podmire ukupne obveze. Podatci za izračun uzimaju se iz bilance i računa dobiti i gubitka. Manja je zaduženost, što je faktor zaduženosti manji. Obrnuto od pokrića troškova kamata gdje je pokazatelj veći zaduženost je manja.

Stupan pokrića I i II ukazuju na pokriće dugotrajne imovine glavnicom, tj. glavnicom uvećanom za dugoročne obveze. Računaju se na temelju podataka dobivenih iz bilance. Vrijednost stupnja pokrića I mora biti manja od 1. Što znači da dugotrajna imovina treba biti financirana iz vlastitih izvora. Za razliku od stupnja pokrića I, kod stupnja pokrića II vrijednosti bi trebala biti veća od 1 jer dio dugoročnih izvora mora biti iskorišten za financiranje kratkotrajne imovine poduzeća.⁵⁰

⁵⁰ Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2020). Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb., str. 251

3.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti ukazuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu. Nazivamo ih još i koeficijenti obrta. Svi pokazatelji aktivnosti utvrđuju se na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka.

Najčešće se koeficijent obrta izračunava za ukupnu imovinu, kratkotrajnu imovinu i potraživanja. Pomoću koeficijenta obrta potraživanja možemo izračunati i prosječne dane naplate potraživanja.⁵¹

Pokazatelje aktivnosti dijelimo na:⁵²

- Koeficijent obrta ukupne imovine
- Koeficijent obrta kratkotrajne imovine
- Koeficijent obrta potraživanja
- Trajanje naplate potraživanja u danima

$$\text{Koeficijent obrta ukupne imovine} = \frac{\text{Ukupni prihod}}{\text{Ukupna imovina}}$$

Koeficijent obrta ukupne imovine govori o tome koliko puta se ukupna imovina poduzeća obrne u tijeku jedne godine, odnosno koliko jedno poduzeće uspješno koristi svoju imovinu u svrhu stvaranja prihoda. Poželjno je da vrijednost koeficijenta obrta ukupne imovine bude što veća.

$$\text{Koeficijent obrta kratkotrajne imovine} = \frac{\text{Ukupni prihod}}{\text{Kratkotrajna imovina}}$$

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine govori koliko se kratkotrajna imovina poduzeća obrne u tijeku jedne godine. Koeficijent nam pokazuje učinkovitost upotrebe kratkotrajne imovine u ostvarivanju prihoda poduzeća.

$$\text{Koeficijent obrta potraživanja} = \frac{\text{Prihodi od prodaje}}{\text{Potraživanja}}$$

⁵¹ Ibid., str. 251

⁵² Ibid., str 251

Koeficijent obrta potraživanja pokazuje koliko se puta godišnje potraživanja naplate, tj. pretvore u novac. Trajanje naplate potraživanja u danima računa se na temelju ovog koeficijenta.⁵³

$$\text{Trajanje naplate potraživanja u danima} = \frac{\text{Broj dana u godini (365)}}{\text{Koeficijent obrta potraživanja}}$$

Trajanje naplate potraživanja u danima pokazuje koliko je vremenski potrebno za pretvaranje prosječne prodaje u novac. Računa se na godišnjoj osnovi (365 dana). Poželjno da broj dana trajanje naplate potraživanja bude što je manji, to znači da poduzeće brže naplaćuje svoja potraživanja što je jako bitno za poslovanje poduzeća.

3.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos između prihoda i rashoda u poduzeću. Odnosno pokazuje koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda.⁵⁴ Podatke za izračun pokazatelja ekonomičnosti računamo na temelju računa dobiti i gubitka. Vrijednost ovog pokazatelja nebi trebala biti ispod 1 jer to znači da poduzeće ostvaruje gubitak.

Tablica 5. Pokazatelji ekonomičnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
ekonomičnost ukupnog poslovanja	ukupni prihodi	ukupni rashodi
ekonomičnost poslovanja (prodaje)	prihodi od prodaje	rashodi prodaje
ekonomičnost financiranja	financijski prihodi	financijski rashodi
ekonomičnost izvanrednih financiranja	izvanredni prihodi	izvanredni rashodi

Izvor: Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2020). Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb., str. 252

⁵³ Horvat Jurjec K. (2011): Analiza financijskih izvještaja pomoću financijskih pokazatelja, RRif, str. 23

⁵⁴ Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2020). Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb., str. 252

Ekonomičnost ukupnog poslovanja mjeri odnos ukupnih prihoda i ukupnih rashoda. Podrazumije se da koeficijent ekonomičnosti bude što je moguće veći broj, odnosno da su prihodi poduzeća veći od rashoda.

Ekonomičnost poslovanja (prodaje) izračunava odnos prihoda od prodaje i rashoda od prodaje. Kada su prihodi od prodaje veći od rashoda od prodaje ekonomičnost poslovanja u poduzeću je pozitivna. U pravilu bi ovaj pokazatelj bi uvijek morao biti veći od pokazatelja ekonomičnosti.

Ekonomičnost financiranja je pokazatelj koji u omjer stavlja financijske prihode sa financijskim rashodima. Ako je vrijednost koeficijenta ispod 1 tada su financijski rashodi veći od prihoda odnosno ekonomičnost financiranja je negativna.

Ekonomičnost izvanrednih financiranja u omjer stavlja izvanredne prihode (npr. prodaja dugotrajne imovine, otpis obveza, inventurnih viškova) i izvanredne rashode (npr. razne oblike šteta, kazni, otuđenja imovine) gdje bi bilo pozitivno za poduzeće da je pokazatelj uvijek iznad 1.

3.5. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti izračunavaju kolika je zarada poduzeća, odnosno pokazuju ukupni efekt likvidity, upravljanja imovinom i dugom na mogućnost ostvarenja profita. Profitabilnost se može mjeriti u odnosu na obujam prodaje (bruto i neto prodajna marža) i u odnosu na ulaganja (profitabilnost imovine i profitabilnost vlastitog kapitala). Profitabilnost izračunavamo u postotku. Niska profitabilnost ukazuje na propast tvrtke u budućnosti.⁵⁵ Sve pokazatelje profitabilnosti izražavamo u postotku.

Najčešće korišteni pokazatelji profitabilnosti su:⁵⁶

- Neto marža profita
- Bruto marža profita
- Neto rentabilnost imovine
- Bruto rentabilnost imovine
- Rentabilnost vlastitog kapitala (glavnice)

⁵⁵ Vidučić, Lj., Pepur S., Šimić Šarić M., (2018). Financijski menadžment, RRIF Zagreb, Zagreb., str. 450

⁵⁶ Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2020). Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb., str. 253

$$\text{Neto marža profita} = \frac{\text{Neto dobit+kamate}}{\text{Ukupni prihod}}$$

Neto marža profita računa se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka. Računa se dijeljenjem neto dobitka uvećanog za kamate s ukupnim prihodima. Pokazuje ostvareni profit nakon poreznog opterećenja. Niska neto marža rezultat je niskih cijena ili relativno visokih troškova u odnosu na ostvarenu prodaju.

$$\text{Bruto marža profita} = \frac{\text{Dobit prije poreza+kamate}}{\text{Ukupni prihod}}$$

Bruto marža profita računa se se dijeljenjem dobiti prije poreza uvećanom za kamate s ukupnim prihodima poduzeća. Visoki pokazatelj može značiti da poduzeće želi visokom maržom ostvariti profit, a niski pokazatelj može značiti da se poduzeće odlučilo za povećanje profitabilnosti povećanjem obujma. Poduzeće je uspješnije u ostvarivanju vlastite zarade, ako je bruto marža veća.

$$\text{Neto rentabilnost imovine} = \frac{\text{Neto dobit+kamate}}{\text{Ukupna imovina}}$$

$$\text{Bruto rentabilnost imovine} = \frac{\text{Dobit prije poreza+kamate}}{\text{Ukupna imovina}}$$

Kod utvrđivanja rentabilnosti imovine razlikujemo neto rentabilnost imovine i bruto rentabilnost imovine. Neto rentabilnost imovine računamo tako da neto dobit uvećanu za kamate podijelimo s ukupnom imovinom, dok bruto rentabilnost imovine stavlja u odnos dobit prije poreza uvećanu za kamate i ukupnu imovinu. Što je veći udio bruto dobiti bez poreza (neto dobit) pokazatelj je bolji.

$$\text{Rentabilnost vlastitog kapitala (glavnice)} = \frac{\text{Neto dobit}}{\text{Vlastiti kapital (glavnica)}}$$

Rentabilnost vlastitog kapitala (glavnice) ukazuje na sposobnost poduzeća da korištenjem imovine ostvari dobit, odnosno pokazuje koliko novčanih jedinica dobiti poduzeće ostvaruje na jednu jedinicu vlastitog kapitala.⁵⁷ Pokazatelj se izračunava na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka.

⁵⁷ Ibid. str., 453

3.6. Pokazatelji investiranja

Pomoću pokazatelja investiranja mjeri se uspješnost ulaganja u dionice poduzeća. Pokraj financijskih izvještaja, za izračunavanje ovih pokazatelja potrebni su i podaci o dionicama, posebice broj dionica i njihova tržišna vrijednost u točno određenom trenutku.⁵⁸

$$\text{Dobit po dionici} = \frac{\text{Neto dobit}}{\text{Broj dionica}}$$

$$\text{Dividenda po dionici} = \frac{\text{Dio neto dobiti za dividende}}{\text{Broj dionica}}$$

Pokazatelji dobiti po dionici i dividendi po dionici pokazuju koliko se novčanih jedinica ili dividendi isplati po jednoj dionici. Ova dva pokazatelja su jako bitna za dioničare, jer svi dioničari ovise o neto dobiti društva. Što je neto dobit veća, vjerojatnost da će doći i do isplate dividendi je veća. Vrijednost dobiti po jednoj dionici bi trebala biti veća od vrijednosti dividendi po jednoj dionici.⁵⁹

$$\text{Odnos isplate dividendi} = \frac{\text{Dividenda po dionici}}{\text{Dobit po dionici}}$$

Odnos isplate dividendi je pokazatelj koji pokazuje odnos dividende po dionici i dobiti po dionici. Dobit po dionici je veća od dividende po dionici jer se dio dobiti zadržava. U slučaju kad su dividende po dionici veće od dobiti po dionici znači da su dividende isplaćivane iz zadržane dobiti. Odnos isplate dividendi je jedan od važnijih pokazatelja za ulagače u dionice.

$$\text{Odnos cijene i dobiti po dionici} = \frac{\text{Tržišna cijena dionice}}{\text{Dobit po dionici}}$$

Odnos cijene i dobiti po dionici pokazuje koliko je puta tržišna cijena dionice veća od dobiti po dionici.⁶⁰ Što je veća vrijednosti koeficijenta odnosa cijene i dobiti po dionici to je za ulagače neisplativo.

$$\text{Ukupna rentabilnost dionice} = \frac{\text{Dobit po dionici}}{\text{Tržišna cijena dionice}}$$

$$\text{Dividendna rentabilnost dionice} = \frac{\text{Dividenda po dionici}}{\text{Tržišna cijena dionice}}$$

⁵⁸ Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2020). Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb., str. 254

⁵⁹ Ibid. str., 254

⁶⁰ Ibid. str., 254

Ukupna rentabilnost dionice pokazuje odnos između dobiti po dionici i tržišne cijene dionice dok dividenda rentabilnosti dionice predstavlja prinos po dividendi, pa se stavlja u odnos dividendu po dionici i tržišnu cijenu dionice. Ova dva pokazatelja izražavaju se u postotku. Uobičajeno je da je ukupna rentabilnost dionice veća od dividendne rentabilnosti dionice. To su ujedno i najvažniji pokazatelji investiranja.

4. OSNOVNI PODACI O PODUZEĆU SOLARIS D.D.

Solaris Amadria Park je nastao spajanjem triju poduzeća: Solaris d.d. (Šibenik), Milenij hotela d.o.o. (Opatija) i Amadria Park Hotela u Zagrebu. Svi navedeni hoteli su pod istim nazivom „Amadria Park“, a naziv potječe svakako od Jadranskog mora i naše prekrasne obale.

4.1. Opće informacije

Amadria Park raspolaže s 12 hotela na navedenim destinacijama. U Šibeniku je pet hotela i pet atrakcija za goste, u Opatiji – šest hotela i dvije atrakcije za goste. U Zagrebu je jedan hotel. U nastavku ovog rada bit će detaljno objašnjeno poduzeće Solaris d.d. te njegovi financijski pokazatelji.

Slika 1. Logo Amadria Park

Izvor: <https://www.amadriapark.com/hr/> (20.3.2021.)

Povijest ovog poduzeća datira još iz 1904. godine osnivanjem obiteljskog restorana u Benkovcu. 2000. godine preuređena je austro-ugarska vila u Opatiji pod nazivom Milenij te je kasnije pretvorena u hotel s pet zvjezdica. Izgradnjom Jadranske magistrale već krajem 60 –ih dolazi do razvoja turizma i izgradnje državnih odmarališta duž naše obale. Hotelsko naselje Solaris doživljava novo ulaganje i preporod. 2013. godine je došlo do rekonstrukcije i obnove, a za njim je došlo do investicija i u ostale hotele i atrakcije.⁶¹ Visoko kvalitetne usluge, elegancija, luksuz, spoj tradicije i baštine ih povezuje u zajednički brand. Najznačajniji hoteli u sklopu poduzeća se nalaze u Šibeniku. (hotel Ivan, hotel Jure, hotel Andrija, hotel Jakov, hotel Niko)

⁶¹ Amadria Park, <https://www.amadriapark.com/hr/> (20.3.2021.)

Slika 2. Hotel Jakov

Izvor: <https://www.amadriapark.com/hr/> (20.3.2021.)

4.2. Vlasnička struktura

Poduzeće Solaris d.d. osnovano je 1995. godine. Na čelu vlasničke strukture je Ugo grupa sa najvećim brojem dionica (78,27%). Zatim slijede Solaris d.d. (13,77%), Cerp (1,52%) , Raiffeisebank Austria d.d. (0,45%), Dražen Hrkač (0,22%), Ljiljana Hrkač (0,17%), Mitar Sekulić (0,15%), Vice nakić (0,07%). Predsjednik nadzornog odbora je Branimir Jurišić, a predsjednik uprave Goran Zrilić.⁶²

Neke od registriranih djelatnosti poduzeća su:⁶³

- Ugostiteljstvo
- Iznajmljivanje plovila
- Iznajmljivanje automobila
- Trgovina na veliko i malo
- Kopneni prijevoz
- Frizerski saloni i saloni za uljepšavanje
- Rad sportskih objekata
- Djelatnost kockarnica i kladionica
- Mjenjačnice

⁶² Fininfo, <https://www.fininfo.hr/> (20.3.2021.)

⁶³ Fininfo, <https://www.fininfo.hr/> (20.3.2021.)

Tablica 6. Bilanca poduzeća Solaris d.d. (aktiva)

Naziv pozicije	2017.	2018.	2019.
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0	0
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	1.454.912.174	1.362.046.039	1.357.853.459
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	24.354.834	29.217.227	31.804.001
1. Izdaci za razvoj	0	0	0
2. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	7.390.530	12.252.923	14.839.697
3. Goodwill	16.964.304	16.964.304	16.964.304
4. Predumovi za nabavu nematerijalne imovine	0	0	0
5. Nematerijalna imovina u pripremi	0	0	0
6. Ostala nematerijalna imovina	0	0	0
II. MATERIJALNA IMOVINA	1.417.446.582	1.321.174.047	1.315.873.015
1. Zemljište	646.837.123	647.367.114	678.093.210
2. Građevinski objekti	673.950.780	578.156.366	546.525.814
3. Postrojenja i oprema	58.244.782	90.273.239	84.153.333
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	0	0	0
5. Biološka imovina	3.485.764	3.485.764	3.485.764
6. Predumovi za materijalnu imovinu	0	0	0
7. Materijalna imovina u pripremi	34.928.133	1.891.564	3.614.894
8. Ostala materijalna imovina	0	0	0
9. Ulaganje u nekretnine	0	0	0
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	13.110.758	11.654.765	10.176.443
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	20.000	20.000	20.000
2. Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe	0	0	0
3. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	0	0	0
4. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom	0	0	0
5. Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom	0	0	0
6. Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom	0	0	0
7. Ulaganja u vrijednosne papire	400	400	400
8. Dani zajmovi, depoziti i slično	13.090.358	11.634.365	10.156.043
9. Ostala ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela	0	0	0
10. Ostala dugotrajna financijska imovina	0	0	0
IV. POTRAŽIVANJA	0	0	0
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	0	0	0
2. Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom	0	0	0
3. Potraživanja od kupaca	0	0	0
4. Ostala potraživanja	0	0	0
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	0	0	0
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	93.006.344	100.289.193	96.901.883
I. ZALIHE	5.911.783	7.639.171	7.897.230
1. Sirovine i materijal	4.005.654	4.935.725	5.344.609
2. Proizvodnja u tijeku	0	0	0
3. Gotovi proizvodi	0	0	0
4. Trgovačka roba	1.906.129	2.703.446	2.552.621
5. Predumovi za zalihe	0	0	0
6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	0	0	0
7. Biološka imovina	0	0	0
II. POTRAŽIVANJA	61.690.692	59.129.533	64.721.828
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	45.615.277	22.687.643	27.280.619
2. Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom	0	0	0
3. Potraživanja od kupaca	2.665.002	1.578.054	4.198.708
4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	440.689	429.710	342.453
5. Potraživanja od države i drugih institucija	3.131.426	2.129.381	2.136.587
6. Ostala potraživanja	9.838.298	32.304.745	30.763.461
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	20.132.886	20.300.190	18.859.610
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	0	0	0
2. Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe	0	0	0
3. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	15.525.783	15.125.783	15.033.881
4. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom	0	0	0
5. Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom	0	0	0
6. Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom	0	0	0
7. Ulaganja u vrijednosne papire	0	0	0
8. Dani zajmovi, depoziti i slično	4.607.103	5.174.407	3.825.729
9. Ostala financijska imovina	0	0	0
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	5.270.983	13.220.299	5.423.215
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	134.357	111.104	1.118.235
E) UKUPNO AKTIVA	1.548.052.875	1.462.446.336	1.455.873.577
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	5.502.678	5.502.678	5.502.678

Izvor: Zagrebačka burza, <https://zse.hr/> (22.3.2021.)

Tablica 7. Bilanca poduzeća Solaris d.d. (pasiva)

Naziv pozicije	2017.	2018.	2019.
A) KAPITAL I REZERVE	793.452.304	679.075.659	711.179.005
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	185.315.700	185.315.700	185.315.700
II. KAPITALNE REZERVE	8.630.224	8.630.224	8.630.224
III. REZERVE IZ DOBITI	13.670.930	14.445.685	15.152.779
1. Zakonske rezerve	9.593.340	9.593.340	9.593.340
2. Rezerve za vlastite dionice	21.461.614	21.461.614	21.461.614
3. Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	-21.461.614	-21.461.614	-21.461.614
4. Statutarne rezerve	0	0	0
5. Ostale rezerve	4.077.590	4.852.345	5.559.439
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	533.309.265	413.930.804	433.234.579
V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI	0	0	0
1. Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju	0	0	0
2. Učinkoviti dio zaštite novčanih tokova	0	0	0
3. Učinkoviti dio zaštite neto ulaganja u inozemstvu	0	0	0
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	86.853.579	47.721.683	52.212.011
1. Zadržana dobit	86.853.579	47.721.683	52.212.011
2. Preneseni gubitak	0	0	0
VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	-39.131.896	4.490.327	5.481.471
1. Dobit poslovne godine	0	4.490.327	5.481.471
2. Gubitak poslovne godine	39.131.896	0	0
VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	4.804.502	4.541.236	11.152.241
B) REZERVIRANJA	9.677.573	13.218.983	15.397.187
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	0	0	0
2. Rezerviranja za porezne obveze	0	0	0
3. Rezerviranja za započete sudske sporove	7.677.412	10.760.527	12.578.056
4. Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	0	0	0
5. Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	0	0	0
6. Druga rezerviranja	2.000.161	2.458.456	2.819.131
C) DUGOROČNE OBVEZE	592.606.208	607.187.848	571.020.129
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	0	0	0
2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	0	0	0
3. Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom	0	0	0
4. Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom	0	0	0
5. Obveze za zajmove, depozite i slično	0	0	0
6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	475.538.321	516.324.989	474.626.573
7. Obveze za predujmove	0	0	0
8. Obveze prema dobavljačima	0	0	0
9. Obveze po vrijednosnim papirima	0	0	0
10. Ostale dugoročne obveze	0	0	0
11. Odgođena porezna obveza	117.067.887	90.862.859	96.393.556
D) KRATKOROČNE OBVEZE	149.636.755	160.659.940	156.305.681
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	327.998	145.558	2.026.171
2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	0	0	0
3. Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom	0	0	0
4. Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom	0	0	0
5. Obveze za zajmove, depozite i slično	0	0	0
6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	107.180.890	121.954.789	108.384.361
7. Obveze za predujmove	6.001.506	2.575.746	4.165.055
8. Obveze prema dobavljačima	26.953.652	26.710.358	31.237.564
9. Obveze po vrijednosnim papirima	0	0	0
10. Obveze prema zaposlenicima	2.679.426	3.083.542	3.582.232
11. Obveze za poreze, doprinose i sličana davanja	6.286.268	6.008.233	6.891.413
12. Obveze s osnove udjela u rezultatu	0	0	0
13. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji	0	0	0
14. Ostale kratkoročne obveze	207.015	181.714	18.885
E) ODGOĐENO PLACANJE TROSKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	2.680.035	2.303.906	1.971.575
F) UKUPNO – PASIVA	1.548.052.875	1.462.446.336	1.455.873.577
G) IZVANBILANČNI ZAPISI	5.502.678	5.502.678	5.502.678

Izvor: Zagrebačka burza, <https://zse.hr/> (22.3.2021.)

Tablica 8. Račun dobiti i gubitka poduzeća Solaris d.d.

Naziv pozicije	2017.	2018.	2019.
I. POSLOVNI PRIHODI	344.516.943	386.241.836	408.262.064
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	1.550.132	3.911.782	1.039.275
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	341.373.784	380.720.194	405.210.133
3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	0	0	0
4. Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	0	0	0
5. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	1.593.027	1.609.860	2.012.656
II. POSLOVNI RASHODI	363.773.172	364.592.764	380.125.295
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	0	0	0
2. Materijalni troškovi	125.620.839	135.126.182	124.517.606
a) Troškovi sirovina i materijala	75.638.695	80.946.276	71.991.030
b) Troškovi prodane robe	14.971.494	14.077.456	14.277.254
c) Ostali vanjski troškovi	35.010.650	40.102.450	38.249.322
3. Troškovi osoblja	90.188.033	109.564.275	119.904.083
a) Neto plaće i nadnice	54.610.520	65.056.058	70.538.668
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	22.615.203	28.669.565	32.467.718
c) Doprinosi na plaće	12.962.310	15.838.652	16.897.697
4. Amortizacija	127.991.719	93.139.648	104.731.382
5. Ostali troškovi	17.788.975	20.332.026	21.120.264
6. Vrijednosna usklađenja	58.912	383.780	4.678.105
a) dugotrajne imovine osim financijske imovine	0	0	0
b) kratkotrajne imovine osim financijske imovine	58.912	383.780	4.678.105
7. Rezerviranja	57.031	3.248.795	1.817.530
a) Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	0	0	0
b) Rezerviranja za porezne obveze	0	0	0
c) Rezerviranja za započete sudske sporove	57.031	3.248.795	1.817.530
d) Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	0	0	0
e) Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	0	0	0
f) Druga rezerviranja	0	0	0
8. Ostali poslovni rashodi	2.067.663	2.798.058	3.356.325
III. FINANIJSKI PRIHODI	5.000.383	7.051.756	1.240.494
1. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	0	0	0
2. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesima	0	0	0
3. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova poduzetnicima unutar grupe	0	0	0
4. Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	807.432	713.411	597.526
5. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	0	0	0
6. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova	0	0	0
7. Ostali prihodi s osnove kamata	502.177	352.350	268.299
8. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	3.690.774	5.985.995	374.669
9. Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	0	0	0
10. Ostali financijski prihodi	0	0	0
IV. FINANIJSKI RASHODI	23.080.879	22.122.863	20.753.185
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	0	0	0
2. Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe	0	0	0
3. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	20.700.644	18.322.863	16.949.530
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	2.380.235	3.800.000	3.803.655
5. Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine	0	0	0
6. Vrijednosna usklađenja financijske imovine (neto)	0	0	0
7. Ostali financijski rashodi	0	0	0
V. UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	0	0	0
VI. UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	0	0	0
VII. UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	0	0	0
VIII. UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	0	0	0
IX. UKUPNI PRIHODI	349.517.326	393.293.592	409.502.558
X. UKUPNI RASHODI	386.854.051	386.715.627	400.878.480
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-37.336.725	6.577.965	8.624.078
1. Dobit prije oporezivanja	0	6.577.965	8.624.078
2. Gubitak prije oporezivanja	-37.336.725	0	0
XII. POREZ NA DOBIT	1.448.468	1.576.149	1.716.132
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	-38.785.193	5.001.816	6.907.946
1. Dobit razdoblja	0	5.001.816	6.907.946
2. Gubitak razdoblja	-38.785.193	0	0

Izvor: Zagrebačka burza, <https://zse.hr/> (22.3.2021.)

5. ANALIZA FINANCIJSKIH POKAZATELJA PODUZEĆA SOLARIS D.D.

5.1. Analiza pokazatelja likvidnosti poduzeća Solaris d.d.

Pokazatelje likvidnosti koristimo kako bi procijenili sposobnost poduzeća za podmirenjem svojih kratkoročnih obveza. Analiza financijskih pokazatelja u nastavku će biti prezentirana na temelju poduzeća Solaris d.d. u razdoblju od 2017. do 2019. godine.

Tablica 9. Koeficijent trenutne likvidnosti

OPIS	2017.	2018.	2019.
Novac	5.270.983	13.220.299	5.423.215
Kratkoročne obveze	149.636.755	160.659.940	156.305.681
Koef. trenutne likvidnosti	0,04	0,08	0,03

Izvor: Izrada autora

Koeficijent trenutne likvidnosti pokazuje kolika je pokrivenost kratkoročnih obveza likvidnom kratkotrajnom imovinom, odnosno novčanim sredstvima. Njegova vrijednost ne bi trebala biti ispod 0,1. Kod poduzeća Solaris d.d. u 2017. godini je 0,04. U 2018. godini je iznosio 0,08, a u 2019. koeficijent je bio 0,03. Sve vrijednosti su ispod 0,1 što znači da poduzeće nije dovoljno likvidno.

Tablica 10. Koeficijent ubrzane likvidnosti

OPIS	2017.	2018.	2019.
Novac + potraživanja	66.961.675	72.349.832	70.145.043
Kratkoročne obveze	149.636.755	160.659.940	156.305.681
Koef. ubrzane likvidnosti	0,48	0,45	0,45

Izvor: Izrada autora

Koeficijent ubrzane likvidnosti pokazuje ima li poduzeće dovoljno kratkoročnih sredstava da podmiri dospjele obveze u kratkom roku. Vrijednost koeficijenta bi trebala biti 1 i veća od 1. Kod poduzeća Solaris d.d. u sve tri godine koeficijent ne odstupa previše te je manji od 1 što znači da poduzeće nije sposobno podmiriti svoje obveze u relativno kratkom roku.

Tablica 11. Koeficijent tekuće likvidnosti

OPIS	2017.	2018.	2019.
Kratkotrajna imovina	93.006.344	100.289.193	96.901.883
Kratkoročne obveze	149.636.755	160.659.940	156.305.681
Koef. tekuće likvidnosti	0,62	0,62	0,62

Izvor: Izrada autora

Vrijednost koeficijenta tekuće likvidnosti bi trebala biti veća od 2. Koeficijent stavlja u odnos kratkoročnu imovinu i kratkoročne obveze, stoga bi imovina trebala biti barem dvostruko veća od obveza. U sve tri promatrane godine koeficijent tekuće likvidnosti u poduzeću Solaris d.d. bio je isti tj. iznosio je ispod prosjeka (0,62). Poduzeće nema na raspolaganju dovoljno kratkotrajne imovine što znači da može doći do problema u plaćanju obveza.

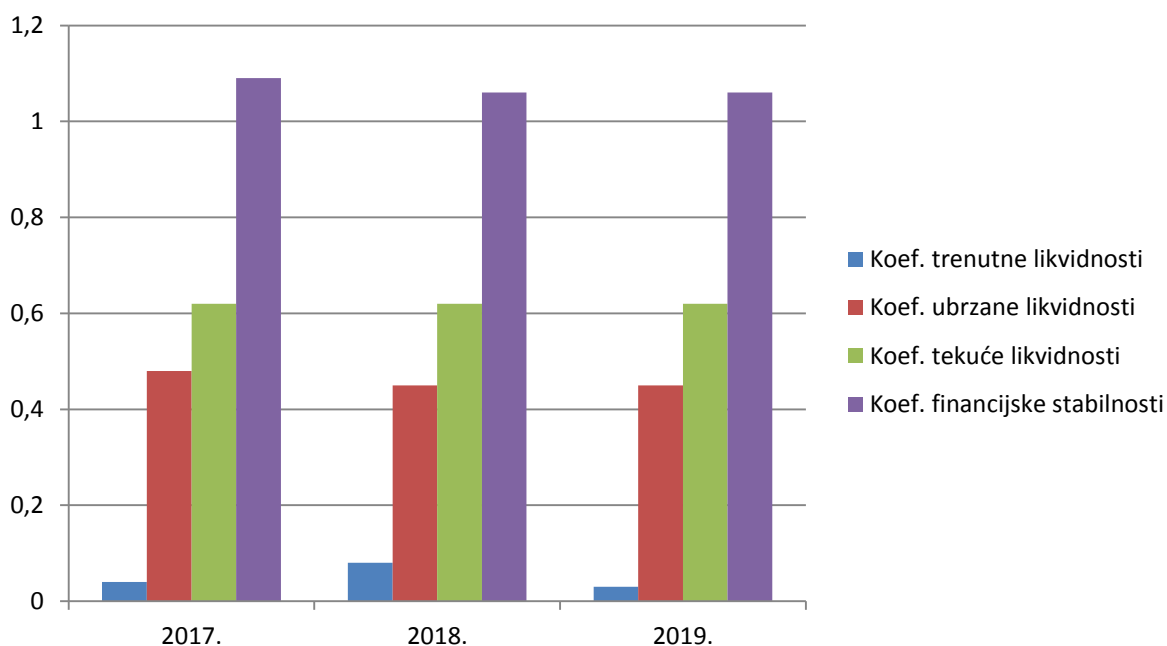
Tablica 12. Koeficijent financijske stabilnosti

OPIS	2017.	2018.	2019.
Dugotrajna imovina	1.454.912.174	1.362.046.039	1.357.853.459
Kapital + dugoročne obveze	1.332.058.512	1.286.263.507	1.282.199.134
Koef. financijske stabilnosti	1,09	1,06	1,06

Izvor: Izrada autora

Koeficijent financijske stabilnosti pokazuje omjer dugotrajne imovine i kapitala uvećanog za dugoročne obveze. Pokazuje sposobnost poduzeća za podmirenje dugoročnih obveza. Normalna vrijednost ovog pokazatelja bi trebala biti 1 ili manja od 1. Kod poduzeća Solaris d.d. u 2017. godini vrijednost je iznosila 1,09 dok su u 2018. i 2019. godini vrijednosti pokazatelja iznosile 1,06. Iz toga se može zaključiti kako Solaris d.d. ne posluje financijski stabilno i ukazuje na to da se dugotrajna imovina financira iz vlastitih i tuđih izvora.

Graf 1. Pokazatelji likvidnosti poduzeća Solaris d.d.

Izvor: Izrada autora

5.2. Analiza pokazatelja zaduženosti poduzeća Solaris d.d.

Pokazatelji zaduženosti su od iznimne važnosti jer pokazuju način na koji se poduzeće zadužuje i u kojoj mjeri. Pokazuje kako poduzeće financira svoju imovinu.

Tablica 13. Pokazatelji zaduženosti poduzeća Solaris d.d.

NAZIV POKAZATELJA	2017.	2018.	2019.
Koef. zaduženosti	0,48	0,53	0,50
Koef. vlastitog financiranja	0,12	0,13	0,13
Koef. financiranja	4,01	4,14	3,92
Faktor zaduženosti	3,45	5,45	4,63
Stupanj pokrića I	0,13	0,14	0,14
Stupanj pokrića II	0,53	0,58	0,56

Izvor: Izrada autora

Koeficijent zaduženosti izračunat je na temelju podataka iz bilance. Iz tablice je vidljivo da je koeficijent zaduženosti 2017. godine bio 0,48. U 2018. se koeficijent povećao na 0,53, dok se 2019. godine smanjio na 0,50.

Koeficijent vlastitog financiranja u poduzeću Solaris d.d. 2017. godine je iznosio 0,12. U 2018. i 2019. godini se neznatno povećao te je iznosio 0,13. Pokazuje nam koliki je ukupni dio imovine financira iz vlastitog kapitala. Preporučljivo je da koeficijent vlastitog financiranja bude iznad 0,5. Vrijednosti poduzeća u sve 3 godine su ispod prosjeka.

Koeficijent financiranja pokazuje odnos ukupnih obveza i glavnice. Visoka vrijednost ovog pokazatelja ukazuje na moguće poteškoće pri vraćanju posuđenih sredstava i plaćanju kamata. Poduzeće Solaris d.d. u sve tri godine ima jako visoke vrijednosti. Pokazatelj bi trebao iznositi vrijednost ispod 1.

Faktor zaduženosti prikazuje koliko je godina potrebno da se iz ostvarene zadržane dobiti uvećane za amortizaciju podmire ukupne obveze. Najveća vrijednost faktora zaduženosti je u 2018. godini i iznosi 5,45 godina. Nakon toga 2019. godina s 4,63 godine te 2017. s 3,45 godine. Manji faktor nam ukazuje na manju zaduženost poduzeća.

Stupanj pokrića I je u sve tri godine poslovanja poduzeća bio manji od 1. To znači da se dugotrajna imovina financira iz dugoročnih izvora.

Vrijednost stupanja pokrića II je u sve tri promatrane godine je znatno manji od 1. To nam ukazuje na manju zaduženost poduzeća i veću likvidnost.

5.3. Analiza pokazatelja aktivnosti poduzeća Solaris d.d.

Pokazatelji aktivnosti nazivamo još i koeficijente obrtaja. Pokazatelji aktivnosti poslovanja poduzeća mjere koliko poduzeće efikasno koristi vlastite resurse. Pokazatelji aktivnosti se računaju kao omjeri prihoda i određenih stavki imovine poduzeća. Preko koeficijenta obrta potraživanja možemo izračunati prosječne dane naplate potraživanja, što je jako bitno da bi znali koliko je potrebno poduzeću vremena da naplati svoja potraživanja. Svi pokazatelji aktivnosti se slično i vrlo lako izračunavaju.

Tablica 14. Koeficijent obrta ukupne imovine

OPIS	2017.	2018.	2019.
Ukupni prihod	349.517.326	393.293.592	409.502.558
Ukupna imovina	1.548.052.875	1.462.446.336	1.455.873.577
Koef. obrta ukupne imovine	0,26	0,27	0,28

Izvor: Izrada autora

Koeficijent obrta ukupne imovine bilježi blagi rast svake godine što znači da se smanjuje prosječno trajanje obrta ukupne imovine. Iako je vrijednost pokazatelj u promatranim razdobljima jako niska. U 2017. godini svaka kuna imovine rezultirala je s 0,26 kn prihoda, dok je u 2018. na kunu imovine bilo ostvareno 0,27 kn prihoda, a u 2019. godini je na svaku kunu ostvareno 0,28 kn prihoda.

Tablica 15. Koeficijent obrta kratkotrajne imovine

OPIS	2017.	2018.	2019.
Ukupni prihod	349.517.326	393.293.592	409.502.558
Kratkotrajna imovina	93.006.344	100.289.193	96.901.883
Koef. obrta kratkotrajne imovine	3,76	3,92	4,23

Izvor: Izrada autora

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine pokazuje odnos između ukupnih prihoda i kratkotrajne imovine. U 2017. godini se kratkotrajna imovina 3,76 puta pretvarala u prihode, u 2018. 3,92 puta, a u 2019. godini 4,23 puta se obrtala u prihode. Vrijednosti ovog pokazatelja bi trebale biti što veće. Iz tablice vidimo da koeficijent obrta kratkotrajne imovine u poduzeću Solaris d.d raste iz godine u godinu.

Tablica 16. Koeficijent obrta potraživanja

OPIS	2017.	2018.	2019.
Prihodi od prodaje	342.923.916	384.631.976	406.249.408
Potraživanja	61.690.692	59.129.533	64.721.828
Koeficijent obrta potraživanja	5,56	6,5	6,28

Izvor: Izrada autora

Koeficijent obrta potraživanja pokazuje koliko se puta godišnje potraživanja naplate, tj. pretvore u novac. Iz tablice je vidljivo da je koeficijent obrta potraživanja je u 2017. godini iznosio 5,56 što znači da su se potraživanja 5,56 puta pretvarali u prihode. U 2018. vrijednost koeficijenta se povećala te je iznosila 6,5, a u 2019. godini potraživanja su se 6,28 puta pretvarili u prihode.

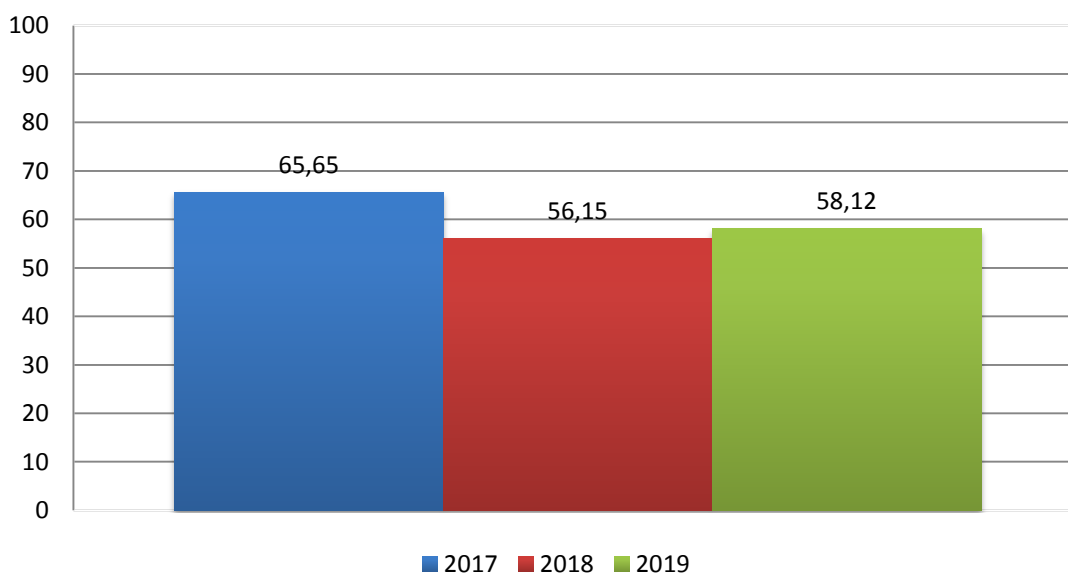
Tablica 17. Trajanje naplate potraživanja u danima

OPIS	2017.	2018.	2019.
Broj dana u godini (365)	365	365	365
Koeficijent obrta potraživanja	5.56	6.5	6.28
Trajanje naplate potraživanja u danima	65.65	56,15	58,12

Izvor: Izrada autora

Trajanje naplate potraživanja u danima izračunavamo pomoću koeficijenta obrta potraživanja. Iz tablice je vidljivo da je 2017. poduzeću Solaris d.d. bilo potrebno 66 dana, u 2018. godini 56 dana, a u 2019. godini 58 dana da naplati svoja potraživanja.

Graf 2. Trajanje naplate potraživanja u danima

Izvor: Izrada autora

5.4. Analiza pokazatelja ekonomičnosti poduzeća Solaris d.d.

Pomoću pokazatelja ekonomičnosti utvrđuje se ekonomičnost ukupnog poslovanja poduzeća ili pojedine skupine prihoda i rashoda. Ekonomično poslovanje poduzeća znači da izračunati pokazatelji nisu manje vrijednosti od 1. Vrijednosti pokazatelja ispod 1 ukazuju na probleme u poslovanju poduzeća odnosno da su rashodi veći od prihoda u poduzeću, te da poduzeće posluje s gubitkom.

Tablica 18. Ekonomičnost ukupnog poslovanja

OPIS	2017.	2018.	2019.
Ukupni prihodi	349.517.326	393.293.592	409.502.558
Ukupni rashodi	386.854.051	386.715.627	400.878.480
Ekonomičnosti ukupnog poslovanja	0,90	1,02	1,02

Izvor: Izrada autora

Tablica 19. Ekonomičnost poslovanja (prodaje)

OPIS	2017.	2018.	2019.
Prihodi od prodaje	342.923.916	384.631.976	406.249.408
Rashodi prodaje	363.773.172	364.592.763	380.125.295
Ekonomičnost poslovanja (prodaje)	0,94	1,05	1,07

Izvor: Izrada autora

Tablica 20. Ekonomičnost financiranja

OPIS	2017.	2018.	2019.
Financijski prihodi	5.000.383	7.051.756	1.240.494
Financijski rashodi	23.080.879	22.122.863	20.753.185
Ekonomičnost financiranja	0,22	0,32	0,06

Izvor: Izrada autora

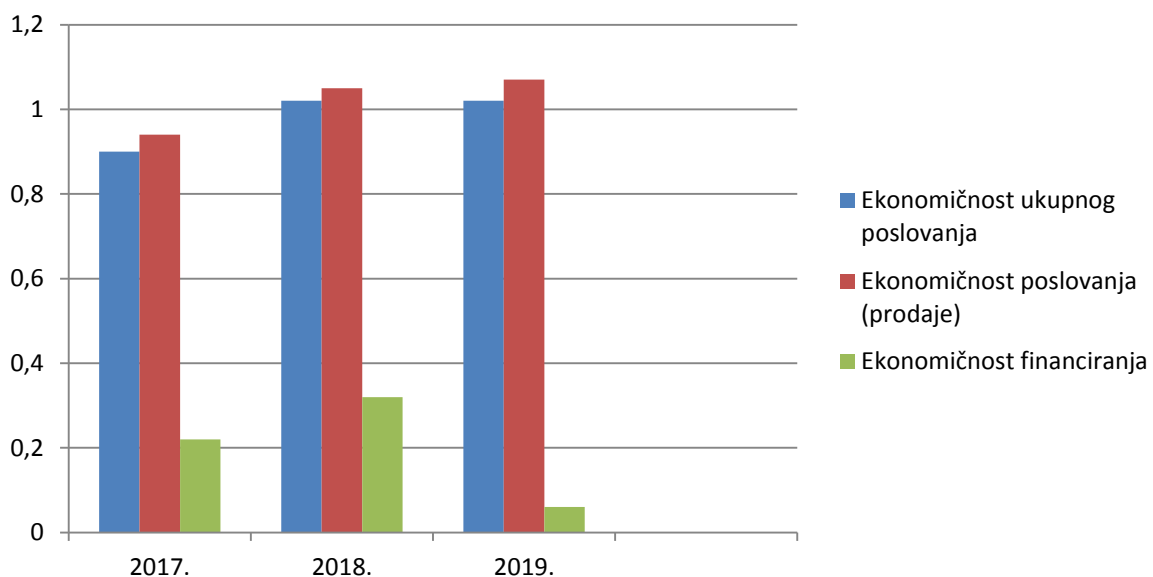
Ekonomičnost ukupnog poslovanja mjeri odnos ukupnih prihoda i ukupnih rashoda poduzeća. Iz tablice je vidljivo da su u poduzeću Solaris d.d. 2017. godine ukupni rashodi bili veći od

prihoda, dok su u 2018. i 2019. godini rezultati bili zadovoljavajući te je poduzeće za svaku kunu rashoda ostvarilo 1,02 kuna prihoda.

Ekonomičnost poslovanja (prodaje) izračunava odnos prihoda od prodaje i rashoda od prodaje. Iz tablice je vidljivo da u poduzeću Solaris d.d. 2017. godine rashodi od prodaje su bili veći od prihoda od prodaje te je pokazatelj bio ispod normalne vrijednosti i iznosio je 0,94. Poduzeće u 2018. godini bilježi značajan porast prihoda od prodaje te je pokazatelj iznosio 1,02, dok je najveći rast iznosio 2019. godine 1,07 zbog najvećih zabilježenih prihoda od prodaje.

Ekonomičnost financiranja izračunava odnos financijskih prihoda i financijskih rashoda. U sve tri promatrane godine pokazatelj je bio ispod zadovoljavajuće vrijednosti zbog visine financijskih rashoda poduzeća.

Graf 3. Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Solaris d.d.

Izvor: Izrada autora

Iz grafa se može uočiti da je ekonomičnost ukupnog poslovanja poduzeća rasla 2018. i 2019. godine u odnosu na 2017. Ekonomičnost poslovanja (prodaje) je rasla iz godine u godinu, te je najviša vrijednost iznosila u 2019. godini 1,07. Vrijednosti ekonomičnosti financiranja su u sve sve tri promatrane godine bile ispod normalne vrijednosti, dok je najviša vrijednost iznosila 2018. godine 0,32.

5.5. Analiza pokazatelja profitabilnosti poduzeća Solaris d.d.

Analiza pokazatelja profitabilnosti poslovanja poduzeća svrstava se u najvažnije dijelove financijske analize. Pomoću pokazatelja profitabilnosti se ocjenjuje da li je poslovanje bilo uspješno, odnosno profitabilno za samo poduzeće. Pokazatelji profitabilnosti pokazuju koliko određeno poduzeće ostvari profita tj. zarade na svaku novčanu jedinicu prodanih proizvoda ili usluga.

Tablica 21. Rentabilnost vlastitog kapitala

NAZIV POKAZATELJA	2017.	2018.	2019.
Neto marža profita	-0,11	0,01	0,02
Bruto marža profita	-0,11	0,02	0,02
Neto rentabilnost imovine	-0,03	0,003	0,004
Bruto rentabilnost imovine	-0,02	0,005	0,006
Rentabilnost vlastitog kapitala (glavnice)	-0,21	0,03	0,04

Izvor: Izrada autora

Neto marža profita pokazuje koliko je profita ostalo poduzeću nakon plaćanja svih troškova i poreza. U 2019. godini poduzeću je ostalo 2% prihoda od ukupne vrijednosti. Nakon pokrića svih troškova u 2018. godini ostaje 1%. 2017. godine je rezultat negativan te iznosi -11%.

Bruto marža profita pokazuje ostvareni profit poduzeća prije poreznog opterećenja. Najveći pokazatelj je iznosio u 2019. i 2018. godini kada je iznosio 2% od ukupne vrijednosti, a najmanje 2017. godine -11%.

Neto rentabilnost imovine poduzeća Solaris d.d. je u 2017. godini bila negativna te je iznosila -3%. Blagi porast neto rentabilnosti imovine bilježimo u 2018. i 2019. godini u kojoj je iznosila 0,5% odnosno 0,6%.

Bruto rentabilnost imovine stavlja u odnos dobit prije poreza uvećanu za kamate i ukupnu imovinu. U sve tri promatrane godine pokazatelj je bio jako nizak, ali je rastao iz godine što daje optimizam poduzeću u budućem poslovanju.

Rentabilnost vlastitog kapitala (glavnice) pokazuje koliko novčanih jedinica dobiti poduzeće ostvaruje na jednu jedinicu vlastitog kapitala. Jedan od važnijih pokazatelja profitabilnosti jer nam ukazuje na sposobnost poduzeća da omogući odgovarajuću stopu povrata ulaganja. Poduzeće Solaris d.d. u 2017. godini na jednu jedinicu novčanih sredstava zbog prenesenog gubitka koji je bio veći od uloženog kapitala nije ostvario nikakav povrat. U 2018. godini poduzeće na jednoj jedinici vlastitog kapitala ostvaruje 0,03 jedinice dobitka. 2019. godine poduzeće ostvaruje 0,04 jedinice dobitka.

5.6. Analiza pokazatelja investiranja poduzeća Solaris d.d.

Analiza pokazatelja investiranja su od velike važnosti za dioničare i buduće ulagače. Pomoću njih mjerimo uspješnost ulaganja u dionice poduzeća.

Tablica 22. Dobit po dionici

OPIS	2017.	2018.	2019.
Neto dobit	-38.785.193	5.001.816	6.907.946
Broj dionica	532.719	532.719	532.719
Dobit po dionici	-72,81	9,39	12,97

Izvor: Izrada autora

Dobit po dionici izračunavamo tako što u omjer stavimo neto dobit i broj dionica na temelju tog izračuna dobije dobit po jednoj dionici. Broj dionica poduzeća iznosio je 532. 719. U poduzeću Solaris d.d. najveća dobit po dionici zabilježena je 2019. godine 12,97 kn. Nakon toga slijedi 2018. godina s dobiti po dionici od 9,39 kn. U 2017. godini zabilježen je gubitak po dionici u iznosu od 72,81 kn.

Tablica 23. Odnos cijene i dobiti po dionici

OPIS	2017.	2018.	2019.
Tržišna cijena dionice	828.00	570.00	600.00
Dobit po dionici	-72.81	9.39	12.97
Odnos cijene i dobiti po dionici	-11,37	60,70	46,26

Izvor: Izrada autora

Odnos cijene i dobiti po dionici pokazuje koliko je puta tržišna cijena dionice veća od dobiti po dionici. U 2017. godini tržišna cijena dionice poduzeća Solaris d.d. bila je 11,37 puta manja od dobiti po dionici. Čak 60,70 puta je tržišna cijena bila veća od dobiti u 2018., a u 2019. 46,26 puta.

Tablica 24. Ukupna rentabilnost dionice

OPIS	2017.	2018.	2019.
Dobit po dionici	-72.81	9.39	12.97
Tržišna cijena dionice	828.00	570.00	600.00
Ukupna rentabilnost dionice	-0,09	0,02	0,02

Izvor: Izrada autora

Ukupna rentabilnost dionice je suprotan pokazatelj od odnosa cijene i dobiti po dionici. Jedan od najznačajnijih pokazatelja investiranja. Ukupna rentabilnost dionice računa udio dobiti po dionici u tržišnoj cijeni dionice. Ovaj pokazatelj se obično izražava u postotku. U 2017. godini u poduzeću Solaris d.d. ukupna rentabilnost dionice bila je negativna te je iznosila -9%. Dok u 2018. i 2019. godini u Solaris d.d. prosječan udio dobiti po dionici u tržišnoj cijeni dionice bilježi rast te ukupna rentabilnost dionice iznosi 2%.

6. ZAKLJUČAK

U ovom radu prikazani su rezultati analize financijskih izvještaja poduzeća Solaris d.d. u razdoblju od 2017. do 2019. godine. Analiza poslovanja poduzeća radila se na temelju idućih financijskih izvještaja: bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjenama kapitala (glavnice). U izračunavanju i analizi samih financijskih pokazatelja najbitniji su bili podaci dobiveni iz bilance i računa dobiti i gubitka. Analizom financijskih izvještaja dobivamo podatke o likvidnosti poduzeća, zaduženosti, financijskoj stabilnosti poduzeća. Uspoređujući financijska izvješća od 2017. do 2019. godine ne dolazi do značajnih odstupanja u određenim stavkama financijskih izvještaja. Pravilna analiza financijskih izvještaja je jako važna zbog donošenja budućih odluka, kao i za potencijalne nove ulagače, investitore, kreditore, dioničare...

U ovom radu objašnjen je svaki financijski pokazatelj pojedinačno te izračunati isti. Prema pokazateljima likvidnosti može se zaključiti da je poduzeće u promatranom razdoblju od 2017. do 2019. godine imalo problema s podmirenjem svojih obveza odnosno da poduzeće nije bilo likvidno. Prema pokazateljima zaduženosti vidljivo je da se poduzeće u sve tri godine poslovanja sve više financira iz tuđih izvora, što nije dobro za poduzeće zbog plaćanja kamata te mogućih poteškoća pri vraćanju sredstava. Vrijednosti pokazatelja aktivnosti rasli su iz godine u godinu. Trajanje naplate potraživanja poduzeća u 2017. godini iznosio je 66 dana, dok je 2019. godine to smanjeno te je poduzeću bilo potrebno 58 dana da naplati svoja potraživanja. Poduzeće bi trebalo težiti što bržoj naplati potraživanja. Pokazatelji ekonomičnosti su relativno zadovoljavajući, jer društvo ostvaruje veće prihode od rashoda osim u 2017. godini kad su rashodi bili veći od prihoda. Prema pokazateljima profitabilnosti poduzeće posluje pozitivno u 2018. i 2019. godini iako su to vrlo niske vrijednosti, ali rastu iz godine u godinu te daju optimizam budućem poslovanju. Dok su vrijednosti pokazatelja profitabilnosti u prvoj promatranj godini bile negativne. Analizirajući pokazatelje investiranja dolazimo do zaključka da je najveća dobit po dionici iznosila u 2019. godini.

Promatrajući izračunate pokazatelje dolazi se do zaključka da je poslovanje poduzeća Solaris d.d. relativno stabilno, ali može naići na probleme u budućem poslovanju ukoliko ne poveća kapital i ne smanji rashode.

Buduće poslovanje je neizvjesno s obzirom na pandemiju uzrokovanu koronavirusom te s obzirom da poduzeće Solaris d.d. posluje u turističkom sektoru, poduzeće je pretrpjelo velike poslovne i financijske gubitke. Koronavirus je razlog otkazivanja dijela rezervacija za predsezonu, kao i sezonu. Kako bi poduzeće osiguralo dovoljnu likvidnost primjenili su se različite mjere racionalizacije troškova za 2020. i 2021. godinu kao i korištenje državnih potpora za očuvanje radnih mjesta, odgoda plaćanja određenih obveza. Poduzeće se nada popuštanju epidemioloških mjera što bi dovelo do priljeva gostiju bez kojih je poslovanje poduzeća neodrživo.

POPIS LITERATURE

KNJIGE:

1. Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2020). Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb.
2. Belak, V. (2014). Analiza poslovne uspješnosti, Zagreb.
3. Vidučić, Lj., Pepur S., Šimić Šarić M., (2018). Financijski menadžment, RRiF Zagreb, Zagreb.
4. Vukičević M., (2006.) Financije poduzeća, Zagreb

ČASOPISI:

1. Horvat Jurjec K. (2011), Analiza financijskih izvještaja pomoću financijskih pokazatelja, RRif, str. 18-26.

INTERNET STRANICE:

1. Amadria Park, <https://www.amadriapark.com/hr/>(20.3.2021.)
2. Fininfo, <https://www.fininfo.hr/>
3. Zagrebačka burza, <https://zse.hr/>
4. Zakon o računovodstvu NN 120/16, <https://www.zakon.hr/>

POPIS ILUSTRACIJA

Slika 1. Logo Amadria Park	24
Slika 2. Hotel Jakov	25

POPIS TABLICA

Tablica 1. Shema bilance	7
Tablica 2. Račun dobiti i gubitka	9
Tablica 3. Pokazatelji likvidnosti	14
Tablica 4. Pokazatelji zaduženosti	16
Tablica 5. Pokazatelji ekonomičnosti.....	19
Tablica 6. Bilanca poduzeća Solaris d.d. (aktiva)	26
Tablica 7. Bilanca poduzeća Solaris d.d. (pasiva).....	27
Tablica 8. Račun dobiti i gubitka poduzeća Solaris d.d.	28
Tablica 9. Koeficijent trenutne likvidnosti.....	29
Tablica 10. Koeficijent ubrzane likvidnosti	29
Tablica 11. Koeficijent tekuće likvidnosti	30
Tablica 12. Koeficijent financijske stabilnosti.....	30
Tablica 13. Pokazatelji zaduženosti poduzeća Solaris d.d.	31
Tablica 14. Koeficijent obrta ukupne imovine.....	33
Tablica 15. Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	33
Tablica 16. Koeficijent obrta potraživanja	33
Tablica 17. Trajanje naplate potraživanja u danima.....	34
Tablica 18. Ekonomičnost ukupnog poslovanja	35
Tablica 19. Ekonomičnost poslovanja (prodaje).....	35
Tablica 20. Ekonomičnost financiranja.....	35
Tablica 21. Rentabilnost vlastitog kapitala	37
Tablica 22. Dobit po dionici.....	38
Tablica 23. Odnos cijene i dobiti po dionici	38
Tablica 24. Ukupna rentabilnost dionice.....	39

POPIS GRAFIKONA

Graf 1. Pokazatelji likvidnosti poduzeća Solaris d.d.	31
Graf 2. Trajanje naplate potraživanja u danima	34
Graf 3. Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Solaris d.d.	36